

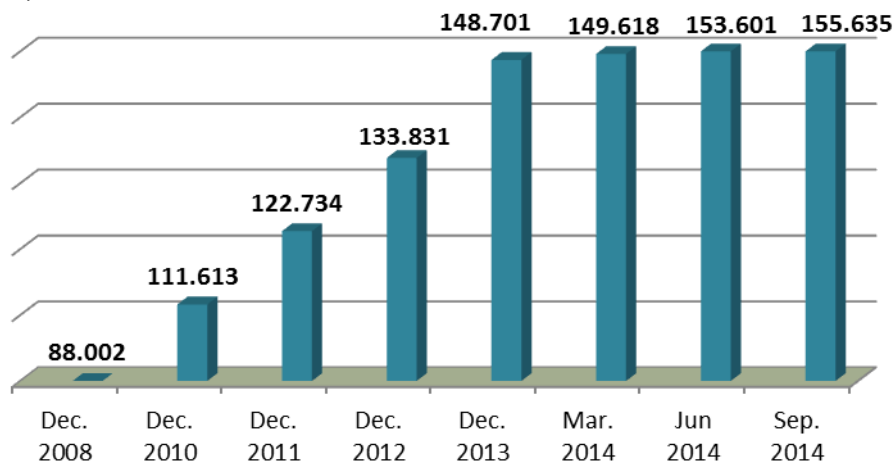
Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 1149
Podgorica, 10.10.2014. godine

IZVJEŠTAJ
O STANJU TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE
RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA
- SEPTEMBAR 2014 -

Saglasno izdatim odobrenjima Agencije za elektronske medije, pravo da distribuira radio i televizijske programe do krajnjih korisnika, u odobrenoj zoni servisa, posjeduje deset operatora i to četiri kablovska, dva IPTV operatora, po jedan MMDS, DTH, DVB-T2 i mobilni operator koji nudi uslugu pristupa AVM sadržajima posredstvom javne mobilne elektronske komunikacione mreže neodređenom broju korisnika u odobrenoj zoni servisa. Dobijanjem odobrenja, „Radio-difuzni centar“ d.o.o. je stekao status operatora prvog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore.

Na dan 30. septembar 2014. godine, broj priključaka za distribuciju radio i televizijskog programa putem različitih KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna platformi iznosi **155.635**.

U poređenju sa brojem priključaka na kraju juna 2014. godine i dalje je prisutan pozitivan trend u kretanju broja korisnika usluga distribucije radio i TV programa. Broj priključaka za period od tri mjeseca uvećan je za 2.034 ili 1,32%.

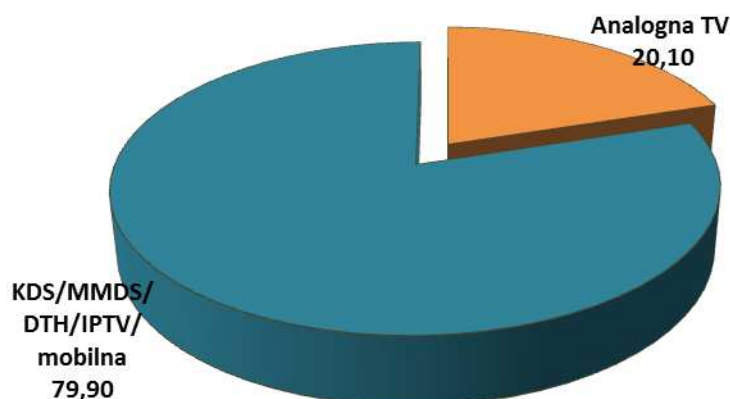

Grafik 1: Broj priključaka (KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna)

Ako se pretpostavi da se svi ili najveći dio podataka o priključcima odnosi na korisnike iz kategorije domaćinstva i ti podaci se uporede sa zvaničnim podacima o broju domaćinstava u Crnoj Gori¹, može se doći do približne slike o tome koja je primarna tehnologija koju domaćinstva u Crnoj Gori koriste za prijem radio i TV programa.

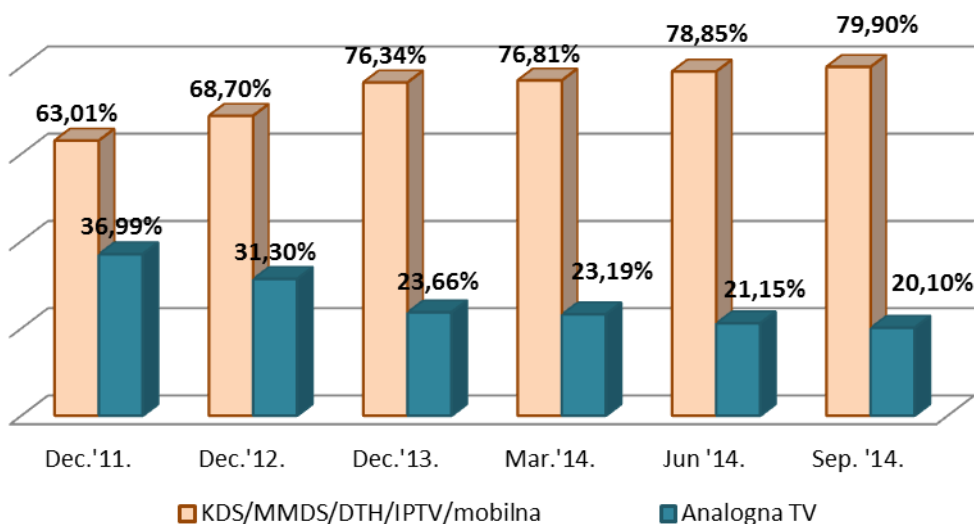
¹ Popis iz 2011. godine – Izvor: Monstat „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011“

Još uvijek je prisutan trend opadanja broja domaćinstava koja koriste samo zemaljski prijem radijskih i TV programa. Na kraju posmatranog kvartala **20,10%** domaćinstava u Crnoj Gori koristilo je samo zemaljski (analogni) tj. „besplatan“ prijem radio i TV programa. Sa druge strane, ostala domaćinstva su se odlučila za korišćenje jedne od alternativnih platformi za distribuciju radio i TV programa, njih **79,90%**.

Grafik 2: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa

Na sledećem grafiku prikazana su kretanja procentualnog učešća domaćinstava koja koriste samo zemaljsku analognu televiziju i domaćinstava koja koriste neku od dostupnih platformi u odnosu na ukupan broj domaćinstava u Crnoj Gori.

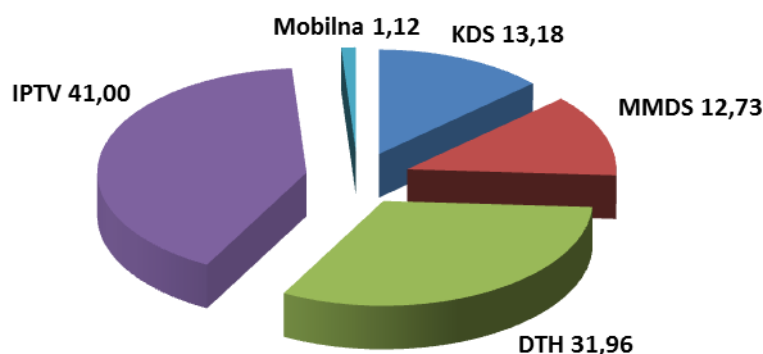

Grafik 3: Poređenje broja domaćinstava koja koriste analognu TV i platformi za distribuciju radio i TV programa

U posmatranom periodu, iako je na nivou tržišta zabilježen rast broja priključaka od 1,32%, MMDS platforma bilježi pad broja korisnika od -0,93%.

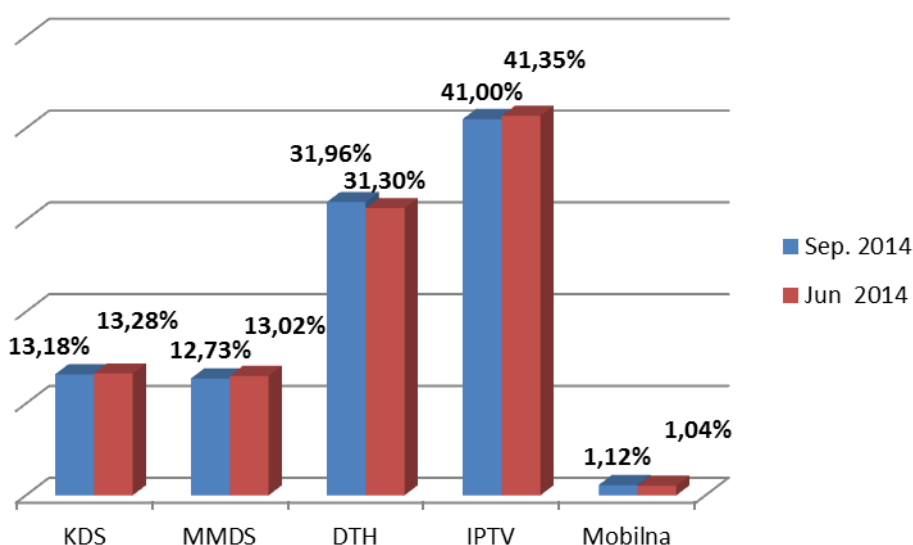
Krajem 2013. godine Agencija za elektronske medije je izdala odobrenje za distribuciju radijskih i televizijskih programa operatoru kod kojeg je pristup radijskim i televizijskim programima obezbijeđen posredstvom javne mobilne elektronske komunikacione mreže. Ova platforma je u fazi razvoja i tokom posmatranog perioda bilježi najveći rast, 9,73%.

Posmatrajući samo učešće nezemaljskih platformi, IPTV sa učešćem od 41% je na liderskoj poziciji na tržištu usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika. Za njom slijedi DTH distribucija sa 31,96%, KDS platforma (13,18%), MMDS (12,73%) i mobilna platforma sa učešćem od 1,12%.

Grafik 4: Tržišno učešće nezemaljskih platformi

Tržišna učešća pojedinačnih platformi posmatrano na kraju drugog i trećeg kvartala 2014. godine imaju sljedeću strukturu:

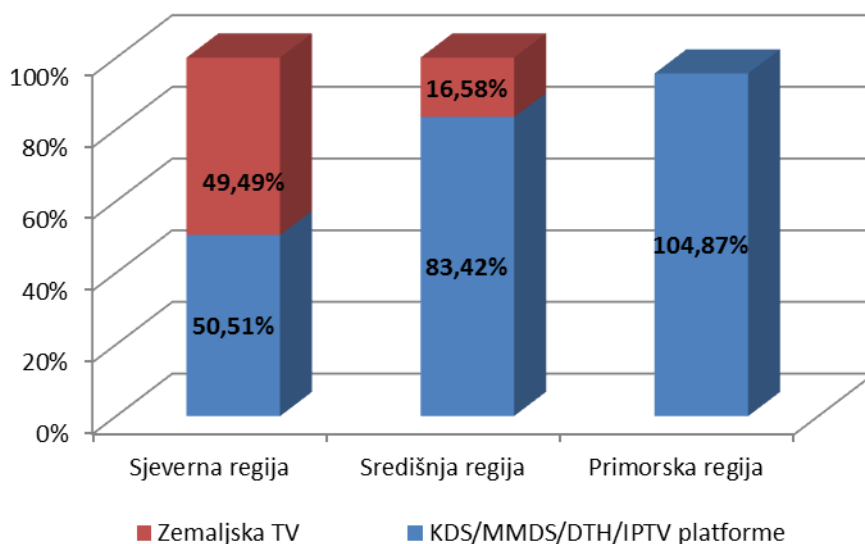

Grafik 5: Tržišno učešće platformi za distribuciju radio i TV kanala na kraju prvog i drugog kvartala 2014. godine

Tražnja za uslugama distribucije radio i TV programa razlikuje se u zavisnosti od toga da li govorimo o sjevernoj, središnjoj ili primorskoj regiji² Crne Gore. Posmatrano u odnosu na broj domaćinstava tražnja je najveća u primorskoj regiji, čak 104,87%. Navedeno znači da je broj priključaka za nezemaljske platforme veći od broja domaćinstava u ovoj regiji. U cilju ispravnog tumačenja navedenog podatka treba imati na umu da se u primorskoj regiji određeni broj priključaka odnosi na priključke u hotelima i ostalim smještajnim objektima. Slijedi središnja regija sa 83,42%, te sjeverna regija u kojoj 50,51% domaćinstava koristi usluge operatora.

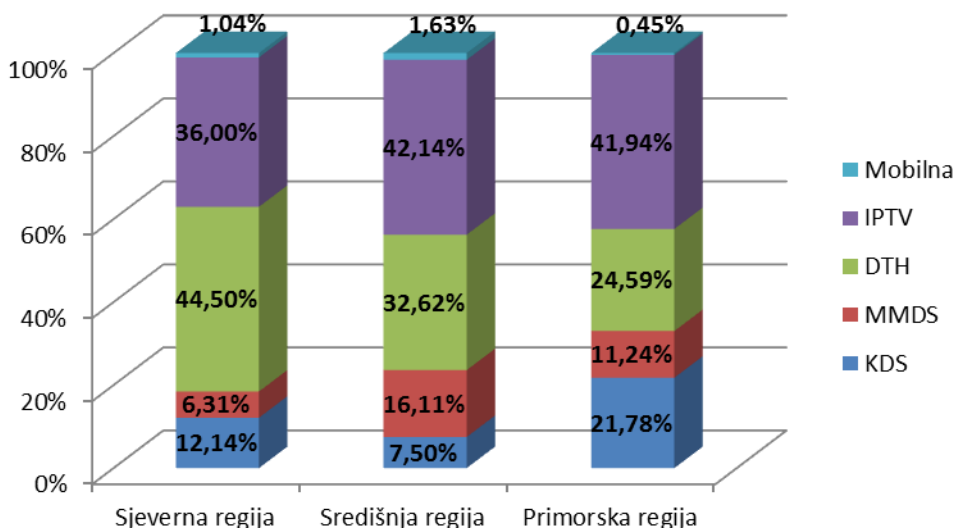
Posmatrajući navedene podatke sa aspekta primarne tehnologije koju domaćinstva u pojedinim regijama koriste za prijem radio i TV programa, po prvi put od izdavanja dozvola za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika, u sjevernoj regiji zemaljski (analogni) prijem radio i TV programa nije dominantan, tj. više od polovine domaćinstava za prijem koristi neku od nezemaljskih platformi.

² Sjeverna regija: Andrijevića, Berane, B.Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik Žabljak.
Središnja regija: Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Podgorica.
Primorska regija: Bar, Budva, H.Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj.

Grafik 6: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa – po regijama

Posmatrano po regijama i odnos učešća pojedinih platformi je nešto drugačiji u odnosu na ukupno učešće:

Grafik 7: Tržišno učešće KDS/MMDS/DTH/IPTV/OTT platformi – po regijama

U posmatranom periodu prosječna cijena osnovnog paketa je iznosila 9,91€ (najviše 11,14€, najniže 6,05€). U osnovnom paketu korisnicima je dostupno, u prosjeku, 66 televizijskih kanala (najviše 101, najmanje 29). Šest operatora nemaju u osnovnoj ponudi radijske kanale, dok preostala dva operatora svojim korisnicima nude 3, odnosno 14 radijskih kanala.

Tri operatora nemaju dodatne pakete u svojoj ponudi, dok preostalih pet operatora u prosjeku nude 7 dodatnih paketa (najviše 7, najmanje 4). Prosječna cijena dopunskog paketa je 5,18€ (najviše 21,87€, najniže 2,03€).

Tražnja za dopunskim paketima, takođe, se razlikuje posmatrano po regijama. U odnosu na broj korisnika osnovnog paketa, tražnja za dopunskim paketima u primorskoj regiji iznosi 36,70%, u središnjoj regiji 34,02%, dok je u sjevernoj regiji značajno niža i iznosi 15,79%.

U strukturi ponude dopunskih paketa najzastupljeniji su sportski i filmski sadržaji, te sadržaji za odrasle. Najprodavaniji dopunski paketi na teritoriji Crne Gore su PINK paketi sa 29,19%, ARENA sportski paket sa 23,84%, te HBO 22,56%.

Šest od osam operatora u dijelu ili cijeloj zoni servisa distribuira radio i TV programe do krajnjih korisnika u digitalnoj tehnologiji. Iako većina operatora nudi i mogućnost prijema određenog broja TV

programa u visokoj rezoluciji (HDTV) procenat korisnika koji se opredijelio za ovu mogućnost je relativno mali i iznosi 1,71% u odnosu na ukupan broj prodatih dopunskih paketa.

Ako uzmemo u obzir broj korisnika operatora distribucije radio i TV programa, koji za prijem koriste analognu tehnologiju, i domaćinstva koja koriste analogni tj. zemaljski prijem radio i TV programa, ukupan broj domaćinstava koja koriste analognu tehnologiju iznosi 26,20%.

Dva operatora pružaju mogućnost da korisnici pristupe uslugama posredstvom interneta i putem aplikacija za mobilne terminale. Na ovakav način moguć je pristup određenom broju radio i TV programa iz ponude operatora. Ovim uslugama kod jednog operatora korisnici pristupaju besplatno, dok je kod drugog operatora ova usluga u eksperimentalnoj fazi i trenutno besplatna za sve korisnike.

Posmatrano u odnosu na ukupan obim pruženih usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika, tj. ukupan broj prodatih osnovnih i dopunskih paketa, domaćinstvo koje koristi ovaj vid usluga, mjesečno u prosjeku, za njih izdvaja 10,77€.
